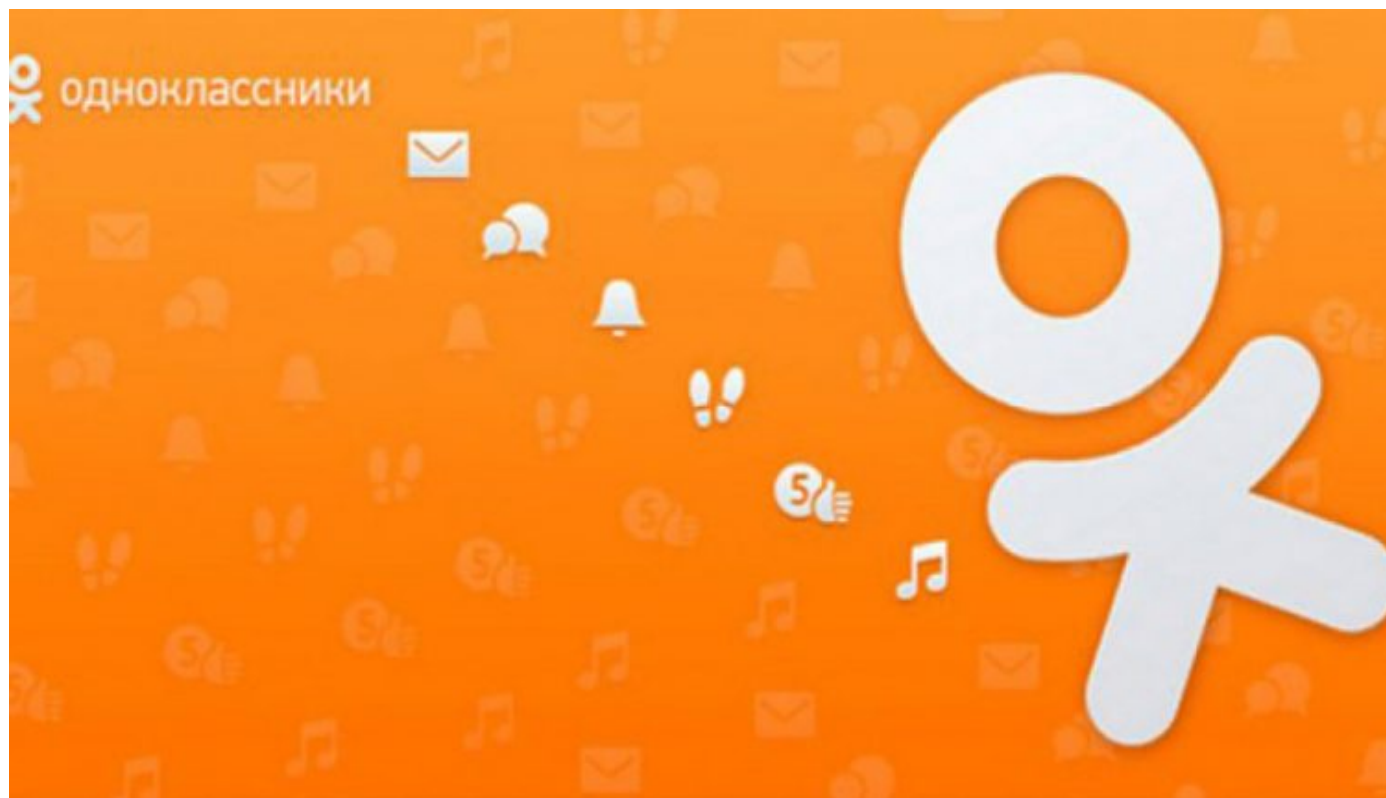
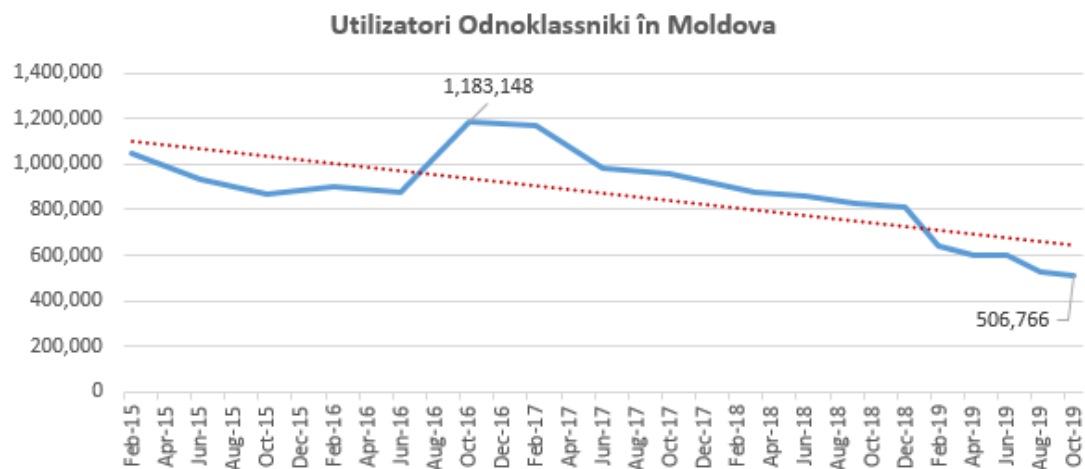

Out of the Facebook bubble: ce se mai întâmplă pe Odnoklassniki?

În prezent, rețeaua de socializare Odnoklassniki înregistrează o descreștere semnificativă a numărului de utilizatori în Republica Moldova. Dacă în august 2016, la nivelul său maxim, rețeaua avea aproape 1,2 milioane de utilizatori pe țară, atunci în august 2019, numărul acestora era puțin peste 500 de mii. În mai puțin de un an, din decembrie 2018 până în octombrie 2019, Odnoklassniki a pierdut circa 300 de mii de utilizatori.

Sursa: **Biroul de Audit al Tirajelor și Internetului**

Utilizatorii migrează din Odnoklassniki către Facebook și alte rețele de socializare, care sunt percepute ca fiind mai utile și mai ușor de utilizat. În octombrie 2019, numărul utilizatorilor Facebook în Republica Moldova era de peste 1,3 milioane de utilizatori, în creștere cu 250 de mii de utilizatori, în comparație cu începutul anului[1].

Pe fundalul scăderii numărului de utilizatori Odnoklassniki în Republica Moldova, se pot constata două tendințe: o tendință de „îmbătrânire” și „ruralizare” a utilizatorilor Odnoklassniki și o tendință de convergență a unui număr foarte mare de utilizatori în jurul a câteva comunități-cheie Odnoklassniki.

Conform datelor din iunie 2019, 57% dintre utilizatorii Odnoklassniki în Republica Moldova erau din mediul rural. Aproape 40% dintre utilizatorii Odnoklassniki se identificau ca pensionari/casnici. 27% dintre ei aveau o vârstă de peste 50 de ani (în august 2017 – 16%), 15% – între 40-49 de ani (în august 2017 – 19%), 20% – între 30-39 de ani (în august 2017 – 19%), 26% – între 20-29 de ani (în august 2017 – 31%), iar 12% au mai puțin de 20 de ani (în august 2017 – 18%).[2]

Tendința de concentrare a unui număr mare de utilizatori în jurul a câteva comunități-cheie a fost urmărită prin analiza evoluției numărului de abonați ai paginilor și grupurilor Odnoklassniki ale mass-media și ai actorilor politici și din cadrul ecosistemului de pagini și grupuri de propagandă pro-rusă, identificat de către **Institutul de Politici Publice din Moldova**. Exodul de utilizatori din Odnoklassniki duce la diminuarea continuă a audienței grupurilor și paginilor cu un număr mic de utilizatori și, respectiv, la irelevanța sau inactivitatea acestora. În același timp, o serie de grupuri și pagini-cheie, care au deja un număr mare de utilizatori, atrag utilizatorii rămași în rețea. Acest proces conduce la o anumită concentrare a punctelor de acces la informații despre evenimentele din țară în jurul a câteva comunități-cheie Odnoklassniki. În acest fel, un număr limitat de pagini și grupuri devin esențiale în informarea organică a publicului pe rețeaua de socializare.

Cea mai mare pagină Odnoklassniki în Republica Moldova, cu o audiență de peste 495 de mii de utilizatori, este *Ultimele știri din Moldova*, care distribuie știrile portalului www.moldova.org. În același timp, cea mai mare pagină Odnoklassniki care face parte din cadrul ecosistemului de pagini și grupuri de propagandă pro-rusă este *Русско-Славянская Партия Молдовы*, cu peste 85 de mii de utilizatori. Dintre paginile oficiale ale mass-media din Odnoklassniki, cele mai mari sunt paginile ProTV Moldova, știri.md, publika.md, realitatea.md, kp.md, golos.md și point.md.

Cele mai mari pagini mass-media din Odnoklassniki în Republica Moldova (activitate octombrie 2019: utilizatori, postări, aprecieri, distribuiri și comentarii)

	129.9K	832	16.6K	745	419
	42.8K	416	21.6K	2.1K	266
	42.5K	496	4.2K	163	74
	21.9K	610	1.2K	120	32
	20.0K	773	2.6K	407	426
	19.1K	949	133	11	5
	12.9K	479	6.5K	878	347

Sursa: **Institutul de Politici Publice**

Dintre actorii politici, vizibilitatea lui Igor Dodon pe Odnoklassniki rămâne incontestabilă. Profilul personal al acestuia are peste 77 de mii de abonați, iar pagina sa oficială este urmărită de peste 40 de mii de utilizatori. În campania electorală parlamentară din 2019, secțiunile de comentarii de pe pagina și grupul lui Igor Dodon au fost cele mai active platforme de discuții, dezbateri și interpretări ale diferitor evenimente socio-politice din Republica Moldova.

Cele mai mari pagini ale actorilor politici pe Odnoklassniki în Republica Moldova (activitate februarie 2019: utilizatori, postări, aprecieri, distribuiri și comentarii)

	39.6K	168	32.5K	2.4K	11.6K
	6.5K	68	23.1K	1.5K	4.5K
	10.0K	43	15.0K	684	1.7K
	45.7K	194	9.8K	1.4K	1.1K
	4.4K	32	4.4K	1.2K	774
	6.5K	20	5.2K	782	534
	2.2K	185	2.3K	290	197

Sursa: **Institutul de Politici Publice**

O multitudine de mesaje din secțiunile de comentarii de pe profilul și pagina oficială ale lui Igor Dodon, scrise în special de către utilizatori cu identitate ascunsă și/sau profil fals, reiterează teme specifice ale propagandei rusești, dar și mesaje denigratoare și limbaj licențios, transformând secțiunile de comentarii din comunitățile lui Igor Dodon în adevărate panouri de diseminare a propagandei ruse și a limbajului de ură. În același timp, politicienii pro-occidentali sunt cvasi-irelevanți ca vizibilitate în Odnoklassniki. Aceasta face imposibilă reacționarea la timp și mobilizarea rețelelor de abonați pentru combaterea unor mesaje manipulatorii în cadrul unui scrutin electoral.

Rețeaua de socializare Odnoklassniki rămâne în continuare un mediu important pentru informare, comunicare politică și modelarea opiniei publice pe Internet, cel puțin pentru ciclurile electorale imediat următoare. Rețeaua ar putea fi utilizată în special și pentru răspândirea știrilor false și dezinformare, targetând grupul demografic considerat cel mai vulnerabil la știri false: populația în vârstă din mediul rural.

P.S.

În toamna anului 2019, internet sales house-ul din Republica Moldova – Media Contact SRL – a fost achiziționată de către compania din Federația Rusă OOO “Медиа Инвест Сервис”^[3]. Compania Media Contact SRL este singura companie autorizată să vândă publicitate online în

Republica Moldova în rețeaua de socializare Odnoklassniki. La rândul său, compania OOO “Медиа Инвест Сервис” este fondată de Vadim Ciubara[4], despre care presa de investigație a scris că ar fi consilierul din umbră al lui Igor Dodon și gestionar al unor afaceri media afiliate acestuia.[5]

[1] <https://napoleoncat.com/stats/social-media-users-in-moldova/2019>

[2] *Biroul de Audit al Tirajelor și Internetului – Audiența Multiplatform a site-urilor, iunie 2019*. <http://bati.md/news/0013.html>

[3] <https://www.idno.md/companie?idno=1009600008727/societatea-cu-r%C4%83spundere-limitat%C4%83-media-contact>

[4] <http://www.spark-interfax.ru/moskva-presnenski/ooo-mis-inn-7729449742-ogrn-1157746202570-034b35025e154cad9882e0af7c7797a8>

[5] <https://www.rise.md/prezidentiale2016/consilierii-din-umbra-ai-lui-igor-dodon/>

Acest studiu de caz a fost realizat în cadrul unui proiect finanțat de către The Black Sea Trust for Regional Cooperation – un proiect al The German Marshall Fund. Opiniile exprimate în acest material nu reprezintă neapărat poziția The Black Sea Trust for Regional Cooperation, The German Marshall Fund, sau a partenerilor săi.